

УДК 657

ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ АМОРТИЗАЦІЇ

ВАЛЕРІЙ МОССАКОВСЬКИЙ,

доктор екон. наук, Київський
слав'янський університет,

ТЕТЯНА КОНОНЕНКО,

канд. екон. наук,
Державна академія житлово-
комунального господарства

Розглянуто питання приведення у відповідність методики формування даних бухгалтерського обліку щодо амортизації основних засобів з чинними нормативними документами, включаючи міжнародні та національні стандарти, а також Податковий кодекс України.

Ключові слова: формування й облік амортизації основних засобів, міжнародні та національні стандарти бухгалтерського обліку, Податковий кодекс України.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Вивчення порядку ведення бухгалтерського обліку на підприємствах України засвідчило необхідність його узгодження, з одного боку, з чинним законодавством, а з іншого – з міжнародними стандартами бухгалтерського обліку. Це стосується багатьох розділів обліку, передусім обліку основних засобів, адже вони займають значне місце серед активів підприємства. Потреба розгляду цього питання викликана відмінностями в теоретичних положеннях, зокрема в понятійному апараті, методиці формування даних про склад і наявність окремих об'єктів, а також в узгодженні методики формування облікових даних про нарахування амортизації з Податковим кодексом України (далі – ПКУ).

При визначенні ролі та місця амортизації в системі економічної інформації серед науковців склалися два підходи до її розуміння: один підхід ґрунтується, на нашу думку, на Законі США, де описано порядок оподаткування прибутку підприємства, а другий – на розумінні амортизації як економічної категорії, що передбачає включення частини вартості основних засобів до витрат виробництва та створення завдяки цьому фінансового резерву для відновлення зношеної частини цих об'єктів.

Підтвердженням застосування такого підходу слугувало те, що в плані рахунків бухгалтерського обліку підприємств існувало кілька рахунків, зокрема при нарахуванні амортизації використовували рахунки «Знос основних засобів» та «Амортизація основних засобів», а витрати на капітальні вкладення покривали за рахунок насамперед амортизаційних

відрахувань, централізованих державних відрахувань та власного прибутку. Саме в цьому полягав взаємозв'язок між економічним, фінансовим і бухгалтерським поняттями амортизації.

Однак з переходом на міжнародні стандарти фінансової звітності відійшли від цих понять. Контроль за приведенням у відповідність сум амортизації з витратами на капітальні вкладення поступово втрачається. Це підтверджується тим, що дискусії щодо вдосконалення амортизаційної політики як засобу підвищення інвестиційної політики діяльності підприємств, в яких брали участь М. Чумаченко [1], Г. Кірейцев [2, с. 166–178], С. Голов [3] та багато інших авторів, на нашу думку, не вплинули на методику бухгалтерського обліку нарахування амортизації. Однак прийняття ПКУ привело до необхідності уточнення порядку її нарахування. Саме це й послугувало підставою для написання нашої статті.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Під час розгляду чинного законодавства та практики ведення обліку на підприємствах України було встановлено необхідність систематизації даних про амортизацію основних засобів та узгодження методики обліку з Податковим кодексом України. Серед питань, які потребують вирішення, найважливішим слід визнати застосування поняття «справедлива вартість» при оцінці основних засобів.

Якщо розглядати справедливу вартість як суму, за якою актив можна обміняти в операції між об'єктами, зацікавленими та незалежними сторонами (п. 6 МСФО 16) з уточненням щодо погашення забор-

гованості (п. 7 МСФО 18), то викликає заперечення застосування цього терміна для визначення фінансового результату через визнання його як прибутку при зростанні вартості конкретного об'єкта або як збитку – від зменшення його корисності. Це можна пояснити тим, що в практиці діяльності підприємств України справедливу вартість почали застосовувати, наприклад, при оцінці не тільки основних засобів, а й біологічних активів та сільськогосподарської продукції.

На нашу думку, від зіставлення даних бухгалтерського обліку та податкової звітності треба відмовитися. Вважаємо за доцільне визначити в Податковому кодексі України порядок використання справедливої вартості при оцінці основних засобів з чітким зазначенням випадків, в яких допускається її застосування.

У сільськогосподарських підприємствах, які сплачують податок на прибуток, потрібно застосовувати загальновизначений порядок обчислення прибутку, тобто розраховувати його лише на основі даних про дохід і собівартість товарної продукції, а не шляхом оцінки отриманої сільськогосподарської продукції та додаткових біологічних активів при їх первісному визнанні за справедливою вартістю, зменшеною на очікувані витрати на місці продажу.

Крім того, потребує уточнення порядок нарахування амортизації на об'єкти, які використовують у сільськогосподарських підприємствах, зокрема на довгострокові активи та капітальні витрати на поліпшення земель. Ці питання розглянемо далі.

Особливої уваги заслуговують питання **обліку об'єктів нерухомості**, а саме: не визначено методик ведення обліку об'єкта нерухомості, його оцінку в цілому й залежно від виду діяльності та як результат – порядок нарахування амортизації на цей об'єкт.

У системі бухгалтерського обліку питання обліку нерухомості регулюються П(С)БО 32 «Інвестиційна нерухомість», в якому лише частково визначено поняття **інвестиційної** та **операційної нерухомості**, її складові й порядок включення вартості об'єкта нерухомості.

Обидва види нерухомості відрізняються між собою призначенням. Якщо інвестиційна нерухомість призначена для отримання орендних платежів та/або збільшення власного капіталу чи для продажу, то операційна утримується для виробництва або постачання товарів, надання послуг чи в адміністративних цілях.

До складу нерухомості згідно з П(С)БО 32 входять земельні ділянки, будівлі, споруди, які розта-

шовані на землі. Статтею 181 Цивільного кодексу України (далі – ЦКУ) поняття нерухомості дещо ширше. До нерухомих речей (нерухоме майно, нерухомість) належать земельні ділянки, а також об'єкти, розташовані на земельній ділянці, переміщення яких є неможливим без їх знецінення та зміни призначення. Режим нерухомості речі може бути поширений законом на повітряні та морські судна, судна внутрішнього плавання, космічні об'єкти, а також інші речі, права на які підлягають державній реєстрації. Якщо взяти до уваги, що підприємства як єдиний майновий комплекс є нерухомістю (ст. 191 ЦКУ), то «згідно з юридичною теорією ділянка землі – це багатогранна піраміда, вершина якої вміщена в центр землі, а бічні грані тягнуться через земну поверхню, тягнуться вгору до безкінечності» [4, с. 12]. При цьому не треба забувати, що кожна частина нерухомості (під поверхнею землі, на поверхні та над нею) підлягають окремій реєстрації кожного об'єкта.

Оцінку інвестиційної нерухомості згідно з П(С)БО 32 можна здійснювати за первісною або за справедливою вартістю. Якщо прийняти до уваги, що ця нерухомість, як правило, буде переходити в операційну, то такі самі методи оцінки можуть поширюватися і на операційну нерухомість, тобто однаковою мірою придбані (створені) об'єкти зараховують на баланс за первісною вартістю, а одержану у фінансову оренду – за первісною вартістю відповідно до П(С)БО 14 «Оренда».

Тобто придбаний чи взятий в оренду об'єкт потребує деталізації оцінки, адже до його складу входить вартість землі, будівлі (будівель), обладнання тощо. Це значно ускладнює методик ведення обліку подібного об'єкта, оскільки п. 9 П(С)БО 32 передбачено, що *одиноцею обліку інвестиційної нерухомості є земельна ділянка, будівля (частина будівлі) або їх поєднання, а також активи, які утворюють з інвестиційною нерухомістю цілісний комплекс і в сукупності генерують грошові потоки.*

Відповідно до п. 10 П(С)БО 32 первісна вартість придбаної інвестиційної нерухомості складається із сплаченої постачальникам (продавцям) та підрядникам за виконання будівельно-монтажних робіт (без податку на додану вартість); реєстраційних зборів, державного мита, непрямих податків, що пов'язані з придбанням об'єкта (якщо вони не відшкодовуються підприємству); сплати послуг (юридичних, комісійних), пов'язаних із придбанням нерухомості тощо.

У разі, якщо цей об'єкт віднесений одночасно і до операційної, і до інвестиційної нерухомості, підпри-

емство має розробити критерії їх розмежування (п. 6 П(С)БО 32). Тобто одночасно необхідно вирішити питання щодо розмежування вартості об'єкта при введенні його в експлуатацію як операційної нерухомості.

Крім того, слід звернути увагу на те, що спостерігається певна невідповідність окремих пунктів П(С)БО 7 та П(С)БО 32. В останньому зазначено, що інвестиційна нерухомість, оцінена за первісною вартістю, зменшена на суму нарахованої амортизації з урахуванням витрат на зменшення корисності та вигід від її відновлення, переоцінки не підлягає (п. 18, П(С)БО 32). Тим самим стверджується, що на об'єкт інвестиційної нерухомості нарахування амортизації вже здійснювалося, але за якою методикою це було виконано, невідомо, адже така методика наведена в п. 22–30 П(С)БО 7. Водночас згідно з п. 3.4 цього стандарту його дія не поширюється на інвестиційну нерухомість, особливості обліку якої визначаються іншими положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку. Отож необхідно уточнити порядок нарахування амортизації на інвестиційну нерухомість, оскільки вона перестає існувати при переведенні в операційну (п. 24 П(С)БО 32), наприклад при віднесенні інвестиційної нерухомості до капіталу діючого підприємства, при продажу чи використанні на потреби виробництва тощо.

Причиною такої невідповідності є насамперед певна неточність перекладу назви міжнародного стандарту, який англійською мовою має назву «Property, Plant and Equipment», що в дослівному перекладі означає: «Нерухомість, установки та обладнання». Зрозуміло, що термін «основні засоби» точніше характеризує склад досліджуваних об'єктів, на що звертають увагу І. Сухарев та О. Сухарева [5]. У П(С)БО 7 поняття «нерухомість» не наведено, тому виникає потреба в цьому, оскільки було пізніше введено в дію П(С)БО 32, де подано визначення поняття операційної та інвестиційної нерухомості.

У п. 4 П(С)БО 7 зазначено: «Якщо один об'єкт основних засобів складається з частин, які мають різний строк корисного використання (експлуатації), то кожна з цих частин може визнаватися в бухгалтерському обліку як окремий об'єкт основних засобів». Тому операційну нерухомість не можна розглядати як один об'єкт, що призводить до неузгодженості з ПКУ, адже порядок нарахування амортизації, передбачений Кодексом, ґрунтується на зовсім інших заходах.

Як відомо, до складу нерухомості належить багато об'єктів (земля, будівлі, обладнання тощо), норми амортизації на які суттєво відрізняються, а на окремі – взагалі відсутні. Нарахування амортизації здійснюється за різними методиками, наприклад виробничий метод можна використовувати лише для обладнання, а для будівель – ні. Тобто нарахувати амортизацію на конкретний об'єкт нерухомості практично неможливо, саме тому згідно з п. 146.7 ст. 146 ПКУ первісну вартість об'єктів основних засобів, зобов'язання за розрахунками яких визначені загальною сумою за кілька об'єктів, обчислюють розподілом цієї суми пропорційно до звичайної ціни окремого об'єкта основних засобів. Тому, на нашу думку, виникає потреба перебудувати облік нерухомості, особливо тієї, яка набуває операційної форми, для того, щоб привести облік подібного об'єкта у відповідність до податкового законодавства.

Для цього необхідно попередньо встановити (в разі можливості) вартість окремих об'єктів через консультацію у продавця інвестиційної нерухомості щодо оцінки окремих складових або у продавців аналогічних об'єктів. Оцінку земельної ділянки слід застосовувати ту, яка аналогічна сусіднім ділянкам або яка відповідає чинним нормативним документам, де передбачена методика оцінки земельних ділянок, наприклад земельному кадастру.

Отож облік нерухомості потрібно привести у відповідність до методики нарахування амортизації за ПКУ.

Слід також розглянути методику *обліку придбаної ділянки землі*, оскільки поряд з необхідністю її оприбуткування, якщо вона придбана разом із об'єктом нерухомості, на практиці допускається придбання землі як окремого об'єкта (п. 147 ПКУ). Беручи до уваги той факт, що право на придбану землю законодавчо не затверджено, власник не має права відображувати такий об'єкт у складі власних основних засобів. Попри те витрачання коштів підприємства вимагає реєстрації, тому, на нашу думку, подібні об'єкти слід зафіксувати не як вартість земельної ділянки, а як право на її використання, при цьому застосовувати окремий субрахунок рахунку 12 «Нематеріальні активи», але на цей об'єкт не нараховувати амортизацію.

Це дасть змогу вирішити ще одну важливу проблему, яка стоятиме перед законодавчими органами, – про обґрунтованість проведення цієї операції до моменту законодавчого затвердження дозволу на її

здійснення. Органи статистики за допомогою зведеної звітності мають зафіксувати всі факти здійснення подібних операцій, а законодавчі органи визначитися із допустимістю їх проведення. Ми вважаємо, що подібні операції не можуть бути допущені.

Слід звернути увагу на те, що суб'єкт, який передає інвестиційну нерухомість у фінансову оренду або продає її новому власнику, отримує певну суму прибутку, тому між первісною вартістю нерухомості і первісною вартістю її складових обов'язково виникне різниця, яку необхідно урахувати при оцінці окремих об'єктів основних засобів. На нашу думку, певні особливості спостерігатимуться при придбанні нерухомості, яка експлуатувалася, оскільки виникнуть проблеми, пов'язані із обліком амортизації. На жаль, це не знайшло відображення ні в спеціальній літературі, ні в нормативних документах. Ураховуючи цей факт, вважаємо, що доцільно навести умовний приклад, який би дав змогу визначити склад проблем, пов'язаних із здійсненням факту продажу операційної нерухомості, наприклад продаж газових свердловин (свердловини), що відбувся кілька років тому в Полтавській області. Поза увагою залишимо те, що частина вартості проданого об'єкта можливо була сплачена через офшорні зони.

Ціна продажу з боку колишнього власника за умови експлуатації нерухомості в нормальних умовах має становити суму, яка б при зарахуванні виручки на рахунок у банку приносила б йому такий самий прибуток, що може становити значну суму. В зарубіжній літературі наводилися факти, коли фірма, активи якої оцінювалися у 400–500 тис. дол., була продана за кілька мільйонів. Такий розрив можна пояснити ще й тим, що при оформленні акта продажу при визначенні суми виручки попередній власник може врахувати податок на прибуток, отриманий від продажу фірми.

Доцільно визначитися із питаннями, які виникнуть у нового власника при **оформленні операцій щодо оприбуткування об'єктів**, якщо вкладений капітал у придбане підприємство становитиме суму, сплачену попередньому власнику.

У цьому разі всі активи, відображені в облікових регістрах попереднього власника, мають знайти відображення у балансі нового власника. Водночас треба зафіксувати всі об'єкти, оскільки суму, що перевищує вартість придбаних цінностей, потрібно відображувати за дебетом рахунку 19 «Гудвіл». Тобто капітал підприємства відповідає фактично сплаченій сумі за придбані об'єкти, але вартість основних за-

собів має відповідати аналогічним показникам колишнього підприємства, тому сума нарахованої амортизації після цього не змінюватиметься, якщо новий власник не передбачатиме перегляд амортизаційної політики. Це викликано тим, що у чинному законодавстві, зокрема в ПКУ, передбачено, що на вартість позитивного гудвілу амортизація не нараховуватиметься.

У тому разі, якщо підприємство буде придбане за суму, яка менша від вартості його активів, наприклад підприємство, яке збанкрутувало, то його активи не зміняться, тобто становитимуть вартість фактично отриманих об'єктів, а різниця між нею і сплаченою сумою становитиме від'ємний гудвіл, що має відображатися за кредитом рахунку 19.

Одночасно слід привести у відповідність окремі положення Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій щодо оформлення операцій на субрахунок 191 «Гудвіл при приватизації», адже у ПКУ не передбачено списувати його на витрати, а отже, не включати до доходів підприємства.

Під час нарахування амортизації на придбану нерухомість у вигляді газової свердловини, на нашу думку, потрібно вирішити питання про використання амортизаційних відрахувань, які були нараховані протягом певного відрізка часу, але не використані попереднім власником на відновлення основних засобів. Саме в цьому криється той специфічний підхід використання амортизації на відновлення основних засобів, на який звертали увагу М. Чумаченко та Г. Кірейцев [1; 2], а саме: чи не доцільно вважати, що сума нарахованої амортизації у передпродажний період є прибутком попереднього власника? На нашу думку, це має бути зазначено у податковому законодавстві та обов'язково уточнено у П(С)БО.

Заслуговує на увагу і потребує законодавчого регулювання той факт, що свердловина тривалий час перебувала в експлуатації, і цей строк значно перевищує той, який передбачений ПКУ, адже в п.148.5 зазначено, що для свердловин, які використовуються для розробки нафтових і газових родовищ, норми амортизації встановлені з розрахунку на 11 років експлуатації, а фактично цей термін може бути вдвічі, а то й утричі більший. Вартість такого об'єкта не повинна переоцінюватися, і це не суперечить переоцінці активів, придбаних у складі нерухомості.

На законодавчому рівні треба також вирішити питання про компенсацію вартості проданих об'єктів рядовим акціонерам тих об'єктів, включаючи також об'єкти державної власності. Це має стосуватися також тих підприємств, які продаватимуть для покриття витрат державного бюджету.

Приведення у відповідність чинної практики ведення обліку та ПКУ вимагає узгодження методики нарахування амортизації на об'єкти у вигляді витрат на проведення ремонту, реконструкції, модернізації та інших видів поліпшення основних засобів. У п. 144.1 ст. 144 ПКУ передбачено, що сума цих витрат не може перевищувати 10 відсотків сукупної балансової вартості всіх груп основних засобів, що підлягають амортизації на початок звітного періоду.

У п. 146.11 ст. 146 ПКУ уточнено, що первісна вартість основних засобів збільшується на суму витрат, пов'язаних із ремонтом і поліпшенням об'єктів основних засобів (модернізація, модифікація, добування, дообладнання, реконструкція), що приводить до зростання майбутніх економічних вигід, первісно очікуваних від використання об'єктів у сумі, що перевищує 10 відсотків сукупної балансової вартості всіх груп основних засобів, які підлягають амортизації, на початок звітного податкового періоду. Сума поліпшення відноситься на об'єкт основного засобу, щодо якого здійснюється ремонт і поліпшення.

Особливості вирішення цього питання полягають у тому, що витрати на здійснення названих заходів формуються протягом року, а та їх частина, яка має бути включена до витрат, що покриваються доходом, буде відомою лише в кінці року. Тому треба з'ясувати, як має формуватися інформація не тільки за всіма об'єктами, а й за кожним окремо. Це досить значний обсяг роботи. Спрощення обліку на цій ділянці можна досягти двома шляхами, а саме: формуванням даних на окремому рахунку (фіксується сума витрат на поліпшення основних засобів) або спрощенням самих податкових розрахунків.

У першому випадку витрати по закінчених роботах з модернізації, ремонту, дообладнання тощо конкретного об'єкта списують на окремий синтетичний рахунок, наприклад 87, 88 чи 91, у складі якого доцільно відкривати аналітичні рахунки на кожен об'єкт. У кінці року ці суми потрібно списувати на окремі рахунки з обліку витрат виробництва тощо залежно від використання конкретного об'єкта або на раху-

нок 10 «Основні засоби» на збільшення вартості цього об'єкта.

У другому випадку необхідно в кінці року визначити загальну суму витрат на зазначені вище цілі: певну частину, передбачену ПКУ, спрямувати на зменшення оподаткованого прибутку, а на рахунок 10 ці суми не відносити. Визначена частка має бути більшою від 10 відсотків, оскільки в подальшому передбачено підвищити вартість основних засобів, тобто сума перевищення має братися до уваги багато разів протягом строку експлуатації об'єкта.

Розглянемо також порядок **нарахування амортизації на довгострокові біологічні активи**. Виділення цих об'єктів в окрему групу потребує уточнення, адже до цієї групи входить багато активів. На одні з них у сільськогосподарських підприємствах завжди нараховували амортизацію (сади, виноградники, хмільники, робоча худоба тощо).

Крім того, у рослинництві до довгострокових активів можна відосити вирощування деяких культур (конюшина, люцерна тощо), від яких отримують продукцію протягом 2–3 років, але ці об'єкти завжди розглядалися як звичайні сільськогосподарські культури. Витрати на підготовку ґрунту, посів та інші роботи розподілялися за роками та між видами продукції пропорційно до площі її збирання. У зв'язку з цим посіви таких культур можна лише умовно розглядати як довгострокові активи.

На тварин основного стада амортизацію раніше не нараховували. Як відомо, до складу цих активів входить основне стадо великої рогатої худоби, коней (крім робочих тварин), свиней, овець, кіз, кролів, звірів (норок, лисиць та ін.). Вони, як правило, експлуатуються більш як рік. Останнім часом на птахофабриках змінюють технологію виробництва, за якою кури перебувають в основному стаді більше року, тому доросле стадо курей може бути включене до довгострокових активів.

Застосування методики нарахування амортизації, передбаченої ПКУ, потребує індивідуального обліку вартості кожної тварини. Однак подібної деталізації облікових даних ніколи не було, і зробити це в сучасних умовах дуже складно, а по окремих видах тварин – неможливо (на кролів, звірів, овець та ін.).

Усе це свідчить про необхідність уточнення дії ст. 144 ПКУ щодо нарахування амортизації на довгострокові біологічні активи у сільськогосподар-

ських підприємствах, які сплачують податок на прибуток, а також у підрозділах інших підприємств, які займаються сільськогосподарською діяльністю.

Потребує окремого розгляду порядок нарахування амортизації на об'єкти, які обліковують на субрахунку 102 «Капітальні витрати на поліпшення земель». Подібні витрати слід підрозділити на два види, а саме: роботи з меліорації та іригації земель, які передбачають будівництво споруд (каналів, дамб тощо), та роботи, які передбачають лише поліпшення відповідних угідь, наприклад вирівнювання площ, прибирання каміння, тобто спорудження відповідних об'єктів не передбачено.

У першому випадку понесені витрати мають становити вартість споруд, тобто їх слід обліковувати на субрахунку 103 «Будинки та споруди» і на них нараховувати амортизацію на загальних підставах. У цьому разі аналітичні рахунки до субрахунку 102 не треба відкривати.

У другому випадку певну ділянку приводять у той вигляд, який вона матиме в наступних роках, тобто підвищується якісна характеристика конкретної ділянки, при цьому має зростати її вартість. Тобто зростатиме вартість окремих ділянок на субрахунку 101, тому на подібні об'єкти амортизацію нараховувати недоцільно.

ВИСНОВКИ

Для приведення бухгалтерського обліку у відповідність до ПКУ необхідно вжити таких заходів:

1. Узгодити між собою національні Положення (стандарти) бухгалтерського обліку 7, 30 і 32, найкраще об'єднавши їх в один, призначений для обліку основних засобів.
2. Чітко визначити методику нарахування амортизації на тварин та довгострокові біологічні активи. У сільськогосподарських підприємствах на продуктивних тварин основного стада амортизацію нараховувати не потрібно, а різницю між вартістю вибулих тварин та їх первісною вартістю доцільно включати до собівартості виробленої продукції, як це передбачено Методичними рекомендаціями з планування, обліку і калькулювання сільськогосподарської продукції.
3. Відмовитися від нарахування амортизації на об'єкти, які обліковують на субрахунку 102. Витрати на меліоративні та іригаційні роботи мають становити вартість побудованих споруд, а інші витрати на поліпшення земельних угідь (вирівнювання площ, прибирання каміння тощо) мають збільшувати вартість конкретної ділянки, і на них амортизацію нараховувати не потрібно.

ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА

1. *Чумаченко М.Г.* Ще раз про амортизацію як важливе джерело інвестиційної діяльності підприємства / М.Г. Чумаченко // Бухгалтерський облік і аудит. – 2004. – № 11.
2. *Кірейцев Г.Г.* Розвиток бухгалтерського обліку: теорія, професія, міжпредметні зв'язки: [монографія] / Г.Г. Кірейцев. – Житомир, ЖДТУ. – 276 с.
3. *Голов С.* Дискусійні аспекти амортизації / С. Голов // Бухгалтерський облік і аудит. – 2005. – № 5.
4. *Павлов В.У.* Нерухомість в Україні / В.І. Павлов, І.І. Пилипенко, І.В. Кривов'язнюк: [підручник для студ. вищ. навч. закл.] – К.: Державна академія статистики, обліку та аудиту. – 2008. – 765 с.
5. *Сухарев И.Р.* Практическое применение требований МСФО в российских условиях: учет основных средств / И.Р. Сухарев, О.А. Сухарева // Международный бухгалтерский учет. – 2009. – № 5.

Рассмотрены вопросы приведения в соответствие методики формирования данных бухгалтерского учета относительно амортизации основных средств с действующими нормативными документами, включая международные и национальные стандарты, а также Налоговый кодекс Украины.

Ключевые слова: формирование и учет амортизации основных средств, международные и национальные стандарты бухгалтерского учета, Налоговый кодекс Украины.